

-Entrevistem Carles Martínez Quiroga

Nascut a Barcelona, l'any 1958. Llicenciat en Història i en Dret. Catedràtic d'Institut. Mestre de català. És president de la Sectorial d'educació d'Esquerra Republicana. Ha estat sub-director general d'Escolarització, director general de Planificació i Entorn del Departament d'Educació i ara és secretari de Polítiques educatives. Va impulsar la creació de les Oficines Municipals d'Escolarització. És president de la Comissió Mixta del Departament d'Educació i les entitats municipalistes. Ha tingut una dilatada experiència com a docent, particularment en centres d'atenció educativa preferent, i ha publicat nombrosos articles d'opinió sobre política educativa.

* **Durant tots aquests mesos de pandèmia, quines han estat les principals decisions que ha pres el Departament d'Educació?**

Prendre decisions no ha estat fàcil: qualsevol decisió ha estat objecte d'avaluació constant i permanent: allò que avui pot semblar raonable, d'aquí dos mesos pot resultar anacrònic. És per això que, tot i haver començat el curs en un context de normalitat ja es va apostar, en previsió d'altres possibles escenaris, per un significatiu increment dels recursos en el nostre sistema educatiu.

Hem pensat que cal situar l'escola com l'espai més adequat per a la presa de decisions: és a dir, deixar que els centres decideixin, en el marc de la seva autonomia, amb el suport del Departament d'Educació i amb els recursos addicionals que comentava.

Hem apostat, d'altra banda, per l'educació presencial. Sempre que sigui possible, li donarem prioritat. Entenent, això, sí, la docència virtual és un complement en l'educació post obligatòria.

* **Per què, aquest valor tan gran de l'educació presencial?**

La presencialitat aporta espais de convivència i d'interacció, i fa possible un clima de confiança i seguretat. I aquests són els elements indispensables per poder garantir la socialització i la qualitat dels processos d'ensenyament-aprenentatge. Les tecnologies digitals són eines molt valuoses si s'utilitzen d'una manera planificada i van acompanyades de la tasca del mestre a l'aula. Però per sí soles no garanteixen la millora.

A més, sense presencialitat es fa més difícil la funció d'ascensor social que té l'educació. Els tancaments de centres no perjudiquen de la mateixa manera totes les classes socials. Els alumnes amb pocs suports externs a l'escola són els que corren més risc de desvinculació i de fracàs escolar.

• Quina és la seva valoració, sobre l'aplicació de la docència virtual d'aquests mesos?

En primer lloc, no hi ha dubte que els centres s'han anat adaptant a la docència virtual, i que han sorgit moltes iniciatives que han anat enriquint les propostes educatives.

En segon lloc, s'han programat diversos tipus de formació per als docents, amb la intenció de facilitar el treball virtual i d'aprofitar aquesta necessitat sobrevinguda per a crear expertesa digital entre els docents. La formació docent ha permès, també, impulsar propostes clarament competencials, amb la mirada en l'alumne com a centre de l'aprenentatge, i pensant en com es produeixen més i millors aprenentatges. Tenim, en aquest sentit d'aconseguir un sistema educatiu més competencial, una oportunitat per d'avançar en la transformació educativa al servei de l'èxit del nostre alumnat.

I en tercer lloc, subratllo les iniciatives de treball en equip: d'una banda, els centres han engegat en compartit entre si multitud d'experiències i d'inquietuds; d'altra banda, ha emergit un gran treball col·laboratiu entre docents. Treball que cal mantenir per la riquesa que aporta al sistema educatiu i perquè incrementa la seva capacitat de resposta. Les iniciatives solidàries entre centres i professorat han estat molt nombroses. Aquest context ha enfortit les relacions dels docents amb les famílies dels alumnes i entre els docents. Són valors molt importants que cal cuidar i potenciar.

Concretament, pel que fa a famílies, l'experiència del confinament ha refermat en molts casos la confiança mútua i s'ha impulsat la participació de les famílies en el treball conjunt amb els centres. Vull recordar que l'escola té, també, la funció de cura i suport emocional dels alumnes i les famílies (un aspecte que pren especial rellevància en aquells nuclis que han patit pèrdues personals).

Vull agrair la professionalitat, la col·laboració i el compromís (a tots els nivells) dels docents, dels equips directius, de la inspecció, dels serveis educatius i de la resta de components de l'administració educativa. Aquests valors suposen una riquesa que cal mantenir i desenvolupar.

• Abans parlava de l'enfocament competencial. Hi ha qui argumenta que l'avaluació competencial menysprea el coneixement.

En cap cas. Continuem tenint uns índex de repetidors massa elevats. La repetició és un símptoma de fracàs del sistema educatiu, que no és capaç d'atendre les necessitats de cada alumne. És necessària una mirada més personalitzada i competencial. I una avaluació més qualitativa i no tan quantitativa.

No podem oblidar que el gran objectiu estratègic del Departament és treballar per un sistema educatiu competencial, amb capacitat d'adaptació als canvis constants, que situa l'alumne com a protagonista actiu del seu propi procés d'aprenentatge i com a ciutadà crític en una societat democràtica.

• Expliqui'ns els problemes derivats del tancament de centres que vam patir.

Destaco que s'ha incrementat la bretxa social: mentre alguns alumnes han tornat a les aules havent experimentat una nova manera d'aprendre on line, d'altres hi ha tornat amb una experiència educativa més empobrida. Aquest és el cost social del tancament de centres, que ha condicionat injustament el futur d'un percentatge de l'alumnat. No oblidem que l'escola desenvolupa un important paper compensador de desigualtats, perquè és el lloc per excel·lència on els infants i joves reben un tracte equitatiu que els iguala.

• En la primera resposta ha parlat d'augment de recursos per a les escoles. És evident que les escoles estan infrafinçades...

L'estudi del cost de plaça de la comissió del Pacte contra la segregació, certifica que la manca de finançament és de tothom, pública i concertada, i cal millorar el finançament de totes les escoles públiques i concertades. Però cal fer-ho de manera asimètrica, perquè no totes les escoles tenen les mateixes necessitats i no totes les escoles han de donar tots els serveis. Es tracta, doncs, d'impulsar una millora del finançament que s'utilitzi com a eina per combatre la segregació escolar i evitar millores del finançament lineals, que contribuirien a perpetuar la situació.

Serveis i productes interessants per a les AMPA i centres educatius

* Quines són les línies d'actuació del Departament?

S'ha d'impulsar una acció educativa de qualitat i equitat. Els centres educatius, tal com he dit en una resposta anterior, desenvolupen un important paper compensador de les desigualtats. Cal establir les estratègies educatives generals per a tot alumnat i, en particular, per a l'alumnat més vulnerable que ha patit la desconexió del sistema educatiu durant la pandèmia.

Més recursos humans i pressupostaris per lluitar contra la desigualtat educativa en un context en què la COVID ha generat un increment de precarietat en bona part de les famílies.

Hi ha tres actuacions prioritàries:

1. **Lluita contra la segregació escolar (Nou Decret d'admissió que es publicarà les properes setmanes...)**
2. **PMOE**
3. **Pla d'Educació Digital de Catalunya**

-Comissió de salut mental de FAPAES

La situació de pandèmia ha posat en un pla prioritari un dels eixos de treball de FAPAES: la prevenció de la salut mental dels adolescents. Per això, hem creat la Comissió de salut mental, i li hem donat una empenta important des de ja força mesos.

◆ La Comissió ha iniciat reunions de treball amb el Dr. Lluís Lalucat i el seu equip, que ens han aportat informació rica sobre quina és la situació actual de la salut mental en els adolescents.

◆ (Fixem-nos amb algunes dades, extretes del Projecte Capellades 2011-2020: estudi sobre 12.000 alumnes de Primària i ESO a càrrec del Dr. Miquel Casas, amb participació del professor Josep Oton):

1. Un dels factors més importants per al baix rendiment escolars són les problemàtiques neuropsicològiques.

2. Els trastorns del neurodesenvolupament afecten en 15-20% de la infància.

3. Entre un 15 i un 22% dels alumnes de l'estudi presentaven trastorns psicopatològics i del desenvolupament. A les escoles públiques solament estan diagnosticats i tractats entre un 5 i un 10% dels alumnes afectats. A les concertades, entre un 19 i un 32% dels alumnes afectats.

◆ Fruit d'aquesta tasca conjunta, vam organitzar recentment una xerrada amb el títol

"L'adolescència en temps de Covid", oberta a les famílies, amb gairebé 150 participants. No hi ha dubte que vam donar resposta a les inquietuds de moltes famílies i, per tant, estan previstes noves xerrades en aquesta mateixa línia.

◆ Tenim sobre la taula una nova xerrada formativa: "El fracàs escolar", atesa la seva relació, sovint directe, amb la salut mental. Considerem molt important fer visible aquesta relació i aprofundir, per tant, en la cooperació dels àmbits escola i salut. Posem l'accent, aquí, en l'interès que té el diagnòstic i la intervenció precoç, que permeti acompanyar els infants ja des d'edats primerenques.

◆ Ens sembla particularment interessant tractar la salut mental des de la perspectiva de l'educació inclusiva. Tots sabem que no totes les mesures que la llei demana sobre aquest tema són, avui dia, una realitat. I sabem també que no podem alimentar la idea d'escola inclusiva si no hi ha mitjans, ni professionals que donin resposta al nostre alumnat al llarg de tota la seva vida. Volem treballar per millorar la llei i, sobretot, perquè s'apliqui del tot.

